

Nr 1883

**av herr Adamsson m. fl.
med anledning av propositionen 1975:30 om energihushållningen
m. m.**

Stor enighet råder i dag om att energiförbrukningen inte får öka i hit-tillsvarande takt. Strävandena måste inriktas på sparsamhet och största möjliga energihushållning. För en sådan omställning, för större miljöhänsyn och för att så långt möjligt minska vårt oljeberoende krävs en omfattande och genomtänkt planering av vår energikonsumtion. Inte minst har våra kommuner, som i allt högre grad har att svara för energi- och värmeför-sörjning, ett stort ansvar för en rationell planering på detta område.

Energisparandet bör i första hand inriktas på energiråvaran så att dess energiinnehåll på bästa sätt tillvaratas och största möjliga verkningsgrad uppnås. Därmed kan vi spara energi utan att framtvunga alltför kännbara hegränsningar i angelägna konsumtionsbehov.

Ett sätt att väl utnyttja råvaran utgör det s. k. energikombinatet, som innebär en samtidig värmeproduktion vid elframställning. I vårt klimat synes en sådan energiomvandling vara riktig och naturlig. Tyvärr har den hittills icke använts i vårt land i den omfattning som en god energihushållning kräver, även om fjärrvärme byggts ut i flera av våra större kommuner under senare år.

Redan för 25 år sedan påbörjades i Malmö fjärrvärmeleverans i kommunal regi. Anslutningen omfattar i dag drygt halva tätbebyggelsen motsvarande ett anslutningsvärde av 1 000 MW värme. Två kraftvärmeverk och ett fjärrvärmeverk tillgodoser värmebehovet liksom halva behovet av elkraft i Mal-mö i form av mottryckskraft. Oljeförbrukningen i anläggningarna uppgår till närmare 300 000 ton per år, som nyttiggöres till mer än 80 % av sitt energiinnehåll. Det innebär en årlig oljebesparing av ca 200 000 ton olja i jämförelse med konventionell oljeuppvärmning av bostäder och oljebaserad elframställning i anläggningar var för sig.

Även i Helsingborg och Lund har fjärrvärmesystem byggts ut. Anslut-ningsvärdena uppgår till 275 resp. 250 MW värme. Leveransen sker från fjärrvärmeverk. Kraftvärmeverk har projekterats men av olika skäl, främst finansiella, ännu ej kommit till utförande. Fjärrvärmeverken i dessa kom-muner konsumerar tillsammans ca 100 000 ton olja per år. I Landskrona planeras f. n. utbyggnad av fjärrvärme.

Utvecklingen av fjärrvärmeleveranserna i de fyra nämnda kommunerna beräknas resultera i anslutningsvärden år 1980 av 2 500 MW, år 1990 av 3 400 och år 2000 av drygt 4 000 MW värme. Denna utveckling baseras

i helt övervägande grad på befintlig bebyggelse. Fjärrvärmeunderlaget erbjuder ett synnerligen värdefullt underlag för kombinerad produktion av värme och elektrisk mottryckskraft med hög energiverkningsgrad.

Tillsammans med Sydsvenska Kraftaktiebolaget – Sydkraft – bedriver de fyra kommunerna ett gemensamt utrednings- och utvecklingsarbete med sikte på tekniskt-ekonomiskt gynnsamma lösningar av den framtida energiförsörjningen för den region inom vilken kommunerna är belägna. Utredningarna har avsett dels alternativ med lokala kraftvärmeverk av i första hand fossileldad typ, dels regionala lösningar med sikte på värmeleverans från kärnkraftverket i Barsebäck.

Överföring av värme från kärnkraftverket i Barsebäck med en hetvattenledning till fjärrvärmenäten i Malmö och Lund utreddes redan före utbyggnadsbeslutet för nuvarande etapp i Barsebäcksverket. Utredningen visade den gången att lönsamhet skulle uppnås vid ett pris på tjockolja om 70 kr. per ton. Eftersom det oljepris som rådde vid den tidpunkten uppgick till 60 kr. per ton ansågs projektet inte lönsamt och Barsebäcksaggregatet gavs en utformning och konstruktion som var identisk med Oskarshamnsverkets. Priset på lågsavlig tjockolja i dag har stigit till 350 kr. per ton.

Oron på den internationella energimarknaden föranledde att man 1973 återupptog utredningsarbetet under arbetsnamnet "Sydvärme". Till "Sydvärme" anslöt sig 1974 även Landskrona och Helsingborg. Utredningen har avgett en delrapport i juni 1974. En slutrapport väntas i april 1975. Ur slutrapporten kan redan nu nämnas att en värmeöverföring från ett tredje aggregat i Barsebäck till Malmö–Lund och senare Landskrona–Helsingborg är både tekniskt realiserbart och ekonomiskt lönsamt. Om hetvattenledningen förläggs ovan jord är projektet lönsamt vid ett oljepris som överstiger 230 kr./ton. Om ledningen förläggs i kulvert förskjutes lönsamhetsgränsen till 280 kr./ton. Som tidigare nämnts är dagspriset 350 kr./ton. Med dagens oljepris visar sålunda projektet mycket god lönsamhet.

Investeringen i sydvärmeprojektet exkl. produktionsanläggningen i Barsebäcksverket men inkl. mottagningsstationerna vid kommunerna har i utredningen beräknats till 500–700 milj. kr. beroende på förläggningalternativ. Oljebesparingen blir betydande. Den uppgår redan under perioden 1985–1990 till ca 500 000 ton per år och år 2000 till 600 000 ton per år. Dessa oljekvantiteter motsvarar i dagens oljepris – 350 kr. per ton – 175 resp. 210 milj. kr. per år i minskade oljekostnader och oljeimportbehov.

En så omfattande minskning av oljeförbrukningen inom regionen har givetvis stor betydelse från miljösynpunkt. Genom att denna oljemängd kan inbesparas reduceras rökgasutsläppet avsevärt över denna tätbefolkade region. Detta bidrar effektivt till en förbättrad luftvård. För jordbruket är det klart positivt att projektet kan medverka till att svaveldioxidutsläppen i det berörda området begränsas med ca 9 000 ton per år. Den försurning av jordbruksjordarna som pågår är klart ofördelaktig från växtodlingssynpunkt. Projektet ger också möjligheter att tillhandahålla värme till växt-

husodlingar. Det kan därmed bli till långsiktig fördel för trädgårdsnäringen i området. Vid besök i Rumänien och Bulgarien har utredningen funnit att driftserfarenheterna av värmeöverföringssystem för så stora avstånd och så stora dimensioner det här är fråga om är goda. Omfattande växthusanläggningar har uppförts i anslutning till ledningarna. Detta har ökat den brukade jordens avkastning väsentligt. Utsläpp av spillvärme från kärnkraftverket minskas genom värmeproduktionen. Det leder till avsevärt mindre värmeförlust till Öresund. Detta är positivt både för miljön i havet och för fisket. Värdet av miljöförbättringarna i området kan vara lika stora som värdet av oljebesparingen.

Till detta kommer att ett beslut att genomföra projektet i hög grad skulle stimulera fjärrvärmeutvecklingen i de berörda kommunerna. Därtill skall läggas den ökade försörjningstryggheten vid bostadsuppvärmningen.

Föreliggande förbrukningsprognoser visar att ett tredje aggregat i Barsebäck jämte hetvattenöverföringen Malmö-Lund och senare Landskrona-Helsingborg skulla behöva färdigställas under åren 1983-1985. Den definitiva tidpunkten är givetvis beroende av den fortsatta utvecklingen i regionen. Det är angeläget att denna tidplan, som så starkt berör de lokala intressenterna, hopfogas med landets energiplanering i stort och med eventuell fortsatt utbyggnadsplanering av våra kärnkraftverk i synnerhet. Detta projekt måste med hänsyn till landets energihushållning anses vara ett av de mest angelägna. Barsebäckverket ligger väl till för regional värmeförsörjning inom den närliggande regionen. Avståndet till kommuner med betydande värmebehov är avsevärt kortare från Barsebäck än vad som är fallet med övriga kärnkraftverk och för dem tänkta värmeavtäckare.

Det är nödvändigt att städernas fjärrvärmenät redan nu påbörjar anpassning till den kommande situationen med värmeleverans från Barsebäck. För att nå detta måste ett målmedvetet och kraftfullt planerings- och projekteringsarbete bedrivas även i fortsättningen. Det är nödvändigt att de kommuner, myndigheter och företag som engagerar sig för detta projekt ekonomiskt och i sin planering känner tillräcklig säkerhet för att det skall förverkligas vid lämplig tidpunkt.

En framtida rationell energihushållning i vårt land bör enligt samstämmiga bedömningar bl. a. bygga på att storstadsområdenas värmebehov tillgodoses genom fjärrvärme från kärnkraftvärmeverk.

Det framstår därför som angeläget att sydvärmeprojektet realiseras inom ramen av kärnkraftprogrammet. Detta kan ge värdefullt underlag och erfarenheter för framtida beslut rörande andra regioner med tillräckligt värmeunderlag för kärnkraftvärmeverk.

Enligt föreliggande proposition 1975:30 föreslås under den nu aktuella planeringsperioden att befintliga kärnkraftstationer kompletteras med ytterligare två reaktorer utöver de tidigare av riksdagen beslutade. Vi biträder denna försiktiga utökning av nuvarande utbyggnadsprogram, men föreslår att det beslut som nu skall fattas av riksdagen utformas så att planerings-

arbetet i sydvärmerregionen kan fortgå och åtgärder vidtagas för en utbyggnad i Barsebäck i sådan tid att ett tredje aggregat för leverans av el och värme kan tas i drift åren 1983–1985.

Med stöd av det anförda föreslår vi

att riksdagen beslutar att i skrivelse till regeringen hemställa att en av de två i kärnkraftprogrammet tillkommande reaktorena planeras att förläggas till Barsebäck.

Stockholm den 18 mars 1975

ERIK ADAMSSON (s)

ROLF CLARKSON (m)

JOHN JOHANSSON (s)

i Blentarp

STEN SJÖHOLM (fp)

ERIC JÖNSSON (s)

i Malmö

